

Article Info/Makale Bilgisi

Received/Geliş:09.04.2022 Accepted/Kabul:28.08.2022

DOI:10.30794/pausbed.1100880

Research Article/Araştırma Makalesi

Çaykiran, G. (2023). "Kutup Yıldızı Gazetesine Göre Kore Savaşı'nda Türk Tugayının Sosyal Faaliyetleri", *Pamukkale Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 55, Denizli, ss. 129-145.

KUTUP YILDIZI GAZETESİNE GÖRE KORE SAVAŞI'NDA TÜRK TUGAYININ SOSYAL FAALİYETLERİ

Güzin ÇAYKIRAN*

Öz

25 Haziran 1950'de Sovyet Rusya'nın desteklediği Kuzey Kore Kuvvetleri, 38. Paralel çizgisini geçerek Güney Kore'yi işgal etmişti. İşgal karşısında hemen harekete geçen BM, Türkiye'nin de içinde bulunduğu üye ülkelerini dünya barışını tesis etmek ve bu maksatla BM Ordusunu kurmak üzere askerî yardım çağrısında bulunmuştu. Çağrı kapsamında Türkiye, 5.090 mevcutlu bir tugayını Kore'ye göndermişti. Tugay personeli, Kore'de karargâhını kurduktan sonra ilk olarak 26 Kasım 1950'de Kore Savaşı'nda muharebelere katılmıştı. Bu tarihten sonra da 1953 yılında ateşkes antlaşması imzalana kadar bilfiil muharebeler de yer almıştı. Bu süreç içerisinde Kore Türk Tugayı, personelin moral ve motivasyonu için çeşitli sosyal faaliyetler yürütmüştü. Bu kapsamda Cumhuriyet döneminin ilk ordu gazetesi olan Kutup Yıldızı gazetesi çıkarılmış, spor müsabakaları yapılmış, sinema salonları kurularak filmler gösterilmiş, konserler verilmiş, temsiller ve gösteriler organize edilmişti. Çalışmanın ana kaynağını, Kore Türk Tugayının Kore Savaşı boyunca neşrettiği Kutup Yıldızı Gazetesi oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kore Savaşı, Kore Türk Tugayı, Kutup Yıldızı Gazetesi, Kore Savaşı'nda Sosyal Faaliyetler, Askerî Tarih.*

SOCIAL ACTIVITIES OF THE TURKISH BRIGADE IN THE KOREAN WAR ACCORDING TO THE NORTH STAR (KUTUP YILDIZI) NEWSPAPER

Abstract

On June 25, 1950, the North Korean Forces supported by the Soviet Russia crossed the 38th Parallel line and invaded South Korea. The UN, which took immediate action against the invasion, called on its member states, including Turkey, to provide military assistance to establish world peace and to establish a UN Army for this purpose. In the context of the call, Turkey sent a brigade of 5,090 soldiers to Korea. After establishing its headquarters in Korea, the brigade's personnel had first participated in combat in the Korean War on November 26, 1950. Since then, they were in battle until the armistice agreement was signed in 1953. During this process, the Korean Turkish Brigade carried out various social activities for the morale and motivation of the personnel. In this context, the North Stars (Kutup Yıldızı) newspaper, the first army newspaper of the Republican era, was published, then sports competitions were held, cinema halls were established and films were shown, concerts were given, also representations and performances were organized. The main source of the study is the North Stars (Kutup Yıldızı) Newspaper, which was published by the Korean Turkish Brigade during the Korean War.

Keywords: *Korean War, Korean Turkish Brigade, Kutup Yıldızı (North Stars) Newspaper, Social Activities in the Korean War, Military History.*

*Dr., MSB Arşiv ve Askerî Tarih Daire Başkanlığı Arşivi; Askerî Tarih Uzmanı, ANKARA.
e-posta: guzinçaykiran@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0002-8524-8405>)

GİRİŞ

İkinci Dünya Savaşı devam ederken Kore, 17 Temmuz-2 Ağustos 1945 tarihleri arasında yapılan Postdam Konferansı'nda 38. Paralel çizgisinden ikiye ayrılmıştır. Böylece bu çizginin kuzeyi Sovyet Rusya'nın güneyi ise Amerika Birleşik Devletleri(ABD)'nin nüfuz alanı altına girmişti. 2 Eylül 1945'te İkinci Dünya Savaşı bittiğinde ise 8 Eylül 1945'te ABD, Güney Kore'ye girmiş ve Kore'nin güneyinde askeri bir idare kurmuştur. 8 Mayıs 1946'da da Sovyet Rusya, Kore'nin kuzeyinde geçici bir idare teşkilatlandırmıştır. Bu idare ABD'yi rahatsız etmiş ve ABD, Kore meselesini Birleşmiş Milletlere (BM) taşımıştır. BM, Kore meselesinin halli için bir komisyon kurmuş ve bu komisyonun aldığı kararlar Kore'de seçim yapılmıştır. Seçimle birlikte 17 Temmuz 1948'de Güney Kore'de Kore Cumhuriyeti kurulmuştur. Kuzey Kore'de ise Sovyet Rusya'nın desteğiyle kurulmuş olan Halk Şurası, 9 Eylül 1948'de Demokratik Halk Cumhuriyeti'ni ilan etmişti (Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 14-16). Yalnız BM, bu cumhuriyetler arasında sadece Kore Cumhuriyeti'ni tanımıştır (Lee, 2007: 30). Bu gelişme üzerine Sovyet Rusya ve Çin, Kuzey Kore'yi silahlandırmaya başlamış ve bunun bir sonucu olarak Kuzey Kore Silahlı Kuvvetleri, Choi-Yung-Kun komutasında 25 Haziran 1950'de Güney Kore Cumhuriyeti'ne saldırmıştır (Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 23). Kuzey Kore'ye bağlı birlikler, savaşın başında Kore Yarımadası'nın %90'nını ele geçirerek yarımada'nın güney ucuna kadar inmişler (Ünalp, 2016:3) ve 29 Haziran 1950'de Seul'u işgal etmişlerdir (Kore Harbi'nde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri, 1975: 54.) Bunun üzerine BM, üye devletlerine diğer bir deyişle "Hür Milletlere" (Akgül, 2013: 99) Kore'ye askerî yardım çağrısı yapmış ve BM'ye üye olan Türkiye, bu çağrıya olumlu yanıt vererek 4.500 mevcutlu bir tugayı Kore'ye gönderebileceğini bildirmiştir (Bulut, 2018: 191). Bu minvalde Türkiye, Kore Savaşı'na katılmak üzere hemen hazırlıklara başlamış ve 3 Ağustos 1950 tarihli Genelkurmay Başkanlığının emriyle BM Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığını kurmuştur.¹ Bu komutanlığa 10 Ağustos 1950'de Tuğgeneral Tahsin Yazıcı, Kurmay Başkanlığına ise Kurmay Yarbay Selahattin Tokay atanmıştır (Denizli, 1994: 63). Tuğgeneral Tahsin Yazıcı komutasındaki komutanlık, Ankara/Etimesgut'ta tugay seviyesinde teşkilatlanmaya başlamıştır (Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge:99-2). Hazırlıkların ve eğitimlerin tamamlanmasıyla birlikte 5.090 mevcutlu *Kore Türk Tugayı* meydana getirilmiştir (Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 32). Daha sonra bu tugayın mevcudu 5.455'e çıkarılacaktır (Jo, 2016:30). Söz konusu tugay kafilesinden 5.083 personel, 25 Eylül 1950'de İskenderun Limanı'ndan Kore'ye hareket etmek üzere yola çıkmıştır (Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 32-41). Kafile, 18 Ekim 1950'de Kore'de Pusan Limanı'na çıkmış ve buradan Daegu şehrinde Tugay Karargâhını kurmuştur (Kutu:4, Gömlek: 4, Belge:4-33; Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 32). Kore Türk Tugayı burada 8'inci BM Ordusu'na bağlı 9'uncu Amerikan Kolordusu emrine girmiştir (Kutu:4, Gömlek: 30, Belge:30-6). Kore Türk Tugayının buradaki başlıca görevi, BM ordusunu korumak, komünist gerillaların harekâtını engellemek ile yol ve köprülerin emniyetini sağlamak olmuştur (Yaman, 2005: 245).

Kore Türk Tugayı, Kore Savaşı'nda Kunuri Muharebeleri (26-30 Kasım 1950), Kumyangiangni Muharebesi (25-27 Ocak 1951), 431-109 Rakımlı Tepe Muharebesi (28 Ocak-5 Şubat 1951), Taarruz Muharebeleri (7 Şubat-7 Mart 1951), Çekilme ve İlerleme Muharebeleri (1 Mayıs -16 Kasım 1951), Mevzi Muharebeleri (16 Kasım 1951-20 Ağustos 1952) ve İleri Karakol Muharebeleri (15 Mayıs-7 Temmuz 1953)'ne katılmıştır. Bu muharebeler sonucunda BM Ordusu, 38. Paralel'in güneyine hâkim olmayı başarmıştır. Dolayısıyla BM Ordusu, Kore Savaşı'ndaki hedefine ulaşmış ve Kuzey Kore Kuvvetlerinin (Kuzey Kore, Çin ve Sovyet Rusya'dan müteşekkil) ateşkes çağrısına olumlu yanıt vermiştir. Ateşkes görüşmeleri, 8 Temmuz'da başlamış ve 27 Temmuz 1953'te son bulmuştur. Böylece Kore Yarımadası'nda üç yıllık kanlı savaş sona ermiştir (Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 61-167).

Kore Türk Tugayı, Kore Savaşı boyunca cephelelerde savaşırken diğer taraftan da çeşitli sosyal faaliyetlerle hiç tanıdık olmadıkları bir coğrafyada ayakta durmaya çalışmıştır. Buradaki amaç, Anayurt'tan (Türkiye) binlerce kilometre uzaklıktaki bir bölgede askerî personelin moral ve motivasyonunu artırarak onları canlı ve zinde tutmaya çalışmaktır. Bu maksatla Kore Savaşı boyunca tugay personelinin katkısıyla gazete çıkarılmış, spor müsabakaları düzenlenmiş, filmler gösterilmiş, çeşitli gösteriler (show)² organize edilmiş ve konserler verilmiştir. Çalışmada söz konusu faaliyetler, Kore Savaşı esnasında Kore Türk Tugayı tarafından çıkarılmış olan Kutup Yıldızı gazetesi ekseninde ele alınmıştır. Bu konunun seçilmesindeki ana etken Kore'deki Türk Tugayının sosyal faaliyetleri hakkında münferit herhangi bir çalışmanın yapılmamış olmasıdır. Nitekim bu araştırma probleminden hareketle

¹ BM Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığının adı uzun olduğu için bu ad, 9 Eylül 1950'de Kore Türk Komutanlığı olarak değiştirilmiştir. Bu makalede Kore Türk Tugayı ifadesi kullanılmıştır (Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 30).

² Amerikalılar, müzik ve eğlence faaliyetlerini show olarak ifade etmektedir (Sayılan, 1996: 402). Kutup Yıldızı gazetesinde de bu tür faaliyetler içinde show kelimesi kullanılmıştır.

çalışılması gerektiğine kanaat getirilmiş ve Kore Türk Tugayı tarafından neşredilmiş olan Kutup Yıldızı gazetesi incelenmeye başlanmıştır. Çalışmada Kore Türk Tugayının sosyal faaliyetleri yıllara göre incelenmiştir. Buradaki amaç, tugayın sosyal faaliyetlerinin hangi dönemlerde yoğunlaştığını tespit etmektir. Çalışmanın ana kaynağını Kutup Yıldızı (North Stars) gazetesine ait sayılar oluşturmaktadır. Bu minvalde temin *edilebilen* ve *neşredilebilen*³ sayılarda sosyal faaliyetler incelenmiştir. Diğer taraftan da Kore Savaşı hakkında yapılmış olan çeşitli çalışmalardan da yararlanılmıştır. Nitekim temin edilen belge ve bilgiler analiz edilerek çalışma ortaya konulmuştur.

KUTUP YILDIZI GAZETESİNE GÖRE KORE SAVAŞI'NDA KORE TÜRK TUGAYININ SOSYAL FAALİYETLERİ

Kore Türk Tugayı'nın İskenderun Limanı'ndan Kore'ye intikalinden itibaren tugayın sosyal faaliyetleri de başlamıştır. Keza 5.083 kişinin moral ve motivasyonu yüksek tutulmalıydı. Zaman, kıymetli geçirilmeliydi. Çünkü bu insanlar ailelerini geride bırakarak hiç bilmedikleri bir coğrafyaya savaşmaya gidiyorlardı. Bu minvalde tugayın deniz yolculuğu sırasında Topçu Yüzbaşı Refik Soykut tarafından (Yalta, 2005: 77) ilk olarak 11 Ekim 1950'de *Kore Yolu*⁴ gazetesi çıkarılmıştır. Gazetenin içeriği, kahramanlık hikâyeleri ve latifelerden ibarettir. General Tahsin Yazıcı gazete hakkında "O gazete kısa bir zaman için olsa bile seyahatte bir değişiklik yapıyordu. Gazete tiryakisi olan-olmayan bu gazetenin çıkışını bekliyordu" diye bahsetmektedir (Yazıcı, 1963: 92). Ayrıca bu yolculuk sırasında tugayın bando takımı⁵ akşamları millî marşlar çalmış ve gemide sinema salonları oluşturularak filmler gösterilmişti. Örneğin 11 Ekim 1950'de "A Woman of Distinction" adlı Amerikan filmi gösterime girmiştir (Denizli, 2011: 75). Diğer taraftan da gemide askerî eğitimler kapsamında konferanslar verilmiş, tabiye çalışmaları yapılmış ve Türk tarihine dair çeşitli menkıbeler anlatılmıştı (Yazıcı, 1963: 93). Kore Türk Tugayının Pusan Limanı'ndan Daegu'ya yerleşmesinden sonra ise Tugay Karargâhında Cumhuriyet Dönemi Türk ordusunun ilk gazetesi olan Kutup Yıldızı gazetesi çıkarılmıştır.⁶ Kutup Yıldızı gazetesi, BM Türk Silahlı Kuvvetleri adına günlük olarak neşredilmeye başlanmıştı. Bilindiği üzere Kutup Yıldızı, yol gösteren önderlik eden bir takımyıldızıdır. Bundan dolayı BM Silahlı Kuvvetleri Komutanı General Douglas Mc Arthur, Kore'de görev yapan Türk Tugayına North Star adını vermiştir. Gazete ilk sayısını, 19 Aralık 1950 yılında neşretmiştir (Kutu: 154, Gömlek:1, Belge:1-3). Gazete, Tugay Karargâhında 2'nci Şubenin⁷ desteği ile 3'üncü Şube'de Yüzbaşı İsmail Çataloğlu ve Astsubay Remzi Akın tarafından hazırlanıp yayınlanmıştır (Kutu: 154, Gömlek: 2, Belge:2-1a; Kutu: 154, Gömlek: 24, Belge: 24-2a). Gazetenin amacı, *erlerimizin de aydınlanması* idi (Kutu: 154, Gömlek: 5, Belge:5-1).⁸ Bu minvalde gazete, tugay mensuplarını cephedeki gelişmelerle Türkiye ve dünya basınından haberdar etme amacı taşıırken Ankara Radyosu'nun Kore'de görev yapanlar için yaptığı özel yayın "Asker Saati (Kore Saati)"ne (İşler ve Analı, 2015: 93-94) gönderilen selam ve dilekleri ilgili personele iletirdi. Dönemin koşulları altında radyo, askerlerle irtibatın sağlanması; onların ailelerinden ailelerinin onlardan haber alabilmeleri için en önemli haberleşme aracıydı. Ayrıca bu dönemde Kore'deki durum hakkında Türkiye'de Cumhuriyet gazetesinde bir köşe oluşturulmuş, zaman sonrada gazete "Kore ilavesi" ekini çıkarmıştır (Örnek, 2013:123-126). Diğer taraftan da Kutup Yıldızı gazetesinin savaş bölgesinde harekât sahası için uyarılarda bulunarak eratin eğitimine katkı sağlamak ve okuyucularına hoş vakit geçirmek gibi bir amacı vardı (Kutu: 16, Gömlek: 85, Belge:85-2).

Kutup Yıldızı gazetesi 1950-1955 yılları arasında çıkarılmıştır. Bu yıllar arasında gazetenin 336 sayı neşredildiği tespit edilmiştir. Gazete başlangıçta üç sayfa iken sonra sayfa sayısının dörde çıktığı anlaşılmaktadır.

3 Kimi zaman muharebelerin yoğunluğuna göre gazete neşredilememiş kimi zamanda gazetede yazarlık yapan personellerin cephe olmasından dolayı ilgili başlık yazılamamıştır. Örneğin 30 Aralık 1950 tarihli Kutup Yıldızı gazetesinde "Nasıl Savaşık" başlığı yazarın muharebede olmasından dolayı yoktur (Kutu: 154, Gömlek: 11, Belge:11-3).

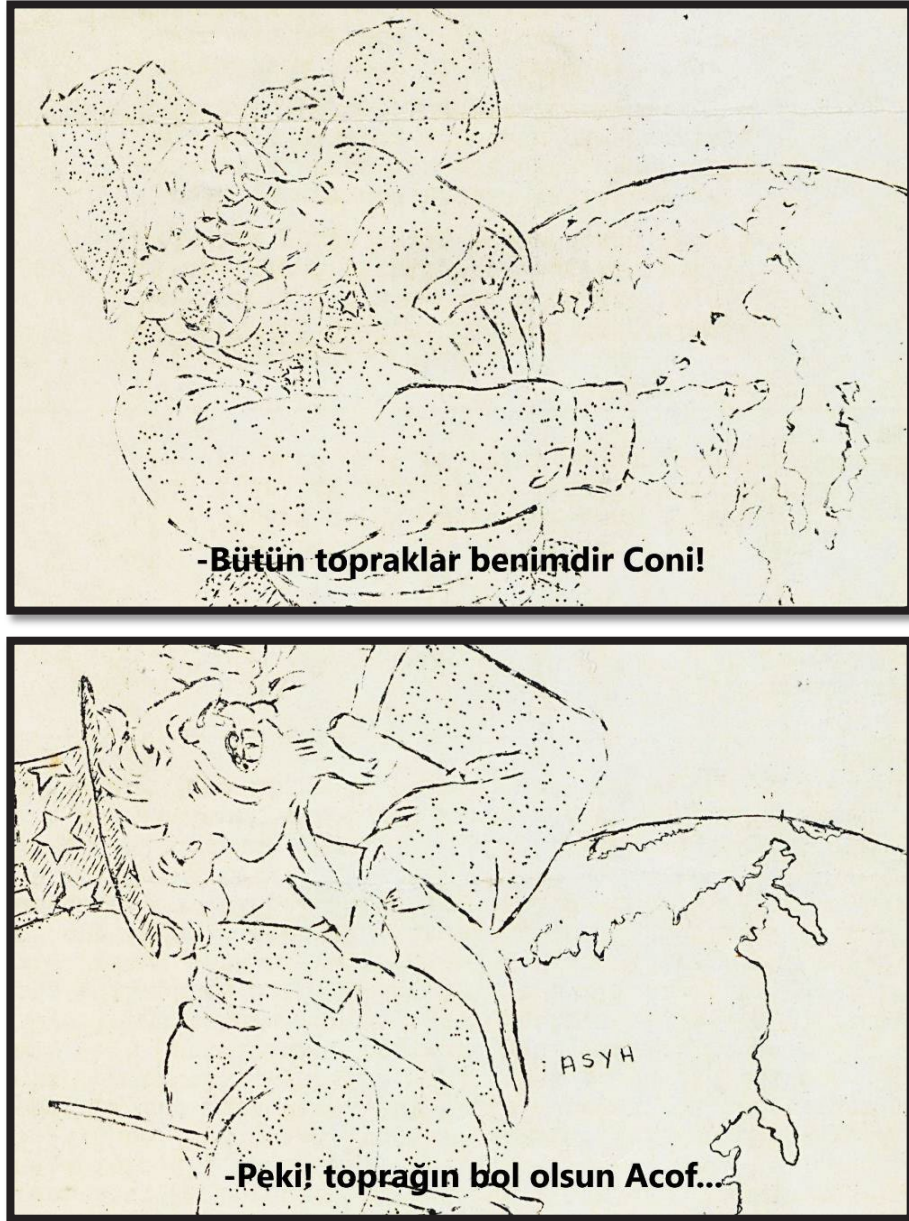
4 Bahtiyar Yalta, *Kunuri Muharebeleri ve Geri Çekilmeler* adlı eserinde Kore Savaşı bittikten sonra deniz yolculuğu sırasında "Yurda Dönüş" bülteni neşredildiğinden bahsetmektedir (Yalta, 2005:78).

5 Bando takımı 24 bando astsubaydan oluşturulmuştu. Takımın komutanlığını ise Deniz Kuvvetlerinden görevlendirilen Bando Binbaşı Selahattin yapmıştır (Baba, 2014: 512).

6 İlk gazete her ne kadar Kore Yolu olarak görünse de Kore Yolu gazetesi sadece Kore Türk Tugayının deniz yolculuğu sırasında çıkarılmıştır. Kutup Yıldızı gazetesi ise 1950 yılından 1955'e yılına kadar belirli bir periyotta neşredilmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla Kutup Yıldızı gazetesinin düzenli olarak neşredilmesinden dolayı Türk ordusunun ilk gazetesi olarak kabul edilebilir.

7 6 Mart 1951 tarihinden itibaren gazete 2'nci Şube Müdürlüğü tarafından neşredilmeye başlanmıştır (Kutu: 16, Gömlek: 85, Belge:85-2).

8 Fakat gazetenin 1951 tarihli nüshalarında amacı, sadece erlerin aydınlanması değil, tugay mensuplarını cephe, Yurt ve dünya haberlerinden haberdar etmek olmuştur (Kutu: 16, Gömlek: 85, Belge:85-2).

Resim 1. Mizah sayfasından bir örnek

Kaynak: (Kore Harbi: Kutu: 154, Gömlek: 29, Belge:29-2a).

Gazetenin içeriğine bakıldığı zaman ilk sayfasında Kore Türk Tugayına Türkiye’den gönderilen destek mesajları yer alırken sonraki sayfalarda yurt içi ve yurt dışından haberler, Türkiye’den gönderilen selamlar, spor haberleri (Kutu: 154, Gömlek: 7, Belge:7-1a), tugayı ilgilendiren çeşitli haberler, şiirler ve karikatürler yer almaktadır (Kutu: 154, Gömlek: 5, Belge:5-2). Bazen özel sayılarında çıkarıldığı görülmektedir. Örneğin 27 Aralık 1950 tarihli sayısında Kutup Yıldızı gazetesinin son sayfasında, 1 Ocak 1951 günü için şehitlerin anısına özel bir sayı çıkaracağını duyurmuş ve bunun için yazı, temsili resim ve arkadaş selamı göndermek isteyenlerin 30 Aralık 1950’ye kadar 3’üncü Şubeye ulaştırmaları istenmiştir (Kutu: 154, Gömlek: 9, Belge:9-2a). Özel sayının çıkarılması 1 Ocak 1951’de planlanmış fakat tugayın harekât halinde olmasından dolayı sayı, 21 Ocak 1951’de çıkarılmıştır (Kutu: 154, Gömlek: 22, Belge:22-1; Kutu: 154, Gömlek: 22, Belge:22-2). Kore Türk Tugayında sosyal faaliyetler kapsamında gazetenin 11 Şubat 1951 tarihli sayısından itibaren mizah başlıklı bir sayfanın gazeteye eklendiği görülmektedir. Örneğin; “Son yıldan beri kurmay başkanımızın ağzı iki santim büyümüştür. Bu hususta inceleme yapan sıhhiye bölüğü doktorları, başkana uyurken tebessüm etmemesini tavsiye etmişlerdir”. “Kurmay Başkanımız piyade alayının başına geçtikten sonra alay mensupları yelkenleri suya indirmek amacıyla tepelerden yakın düzlüklere inmişlerdir” (Kutu: 154, Gömlek: 29, Belge:29-2).

Kore Türk Tugayının sosyal faaliyetleri kapsamında 1951 yılında spor müsabakalarının düzenlediği anlaşılmaktadır. Örneğin 2 Haziran 1951 tarihli Kutup Yıldızı gazetesinin haberine göre Türklerle İngilizler arasında bir futbol maçı yapılmış ve maç, 4-2 Türk birliğinin galibiyeti ile bitmiştir (Kutu: 155, Gömlek: 96, Belge:96-10a). Yine 24 Haziran 1951’de Tugay Karargahı ile 241’inci Alay arasında voleybol müsabakası yapılmış ve 241’inci Piyade Alayı, Tugay Karargahını 15/7-15-7 yenmiştir (Kutu: 156, Gömlek: 111, Belge:111-1a).

Kore’de bulunan Türk Tugayı, belirli aralıklarla Kore’de “Aziz şehitlerin” adına mevlit okutuyor, birlik ve beraberlik duygusunun bir göstergesi olarak birbirlerinin acılarına ortak oluyorlardı. Örneğin 2 Haziran 1951’de Tugay Muharebe Takımında mevlit okutularak şehitler yad edilmişti (Kutu: 155, Gömlek: 96, Belge:96-10a). Bu mevlitler, zaman zaman Türkiye’de de okutulmaktaydı (Örnek, 2013:127).

1951 yılı sosyal faaliyetleri arasında Kore Türk Tugayında sinema salonlarının kurularak burada çeşitli filmlerin gösterime girdiği anlaşılmaktadır. Örneğin gazetenin 28 Ağustos tarihli sayısında tugayda teşkil edilmiş olan sinema salonlarında hangi filmlerin ne zaman gösterileceğine dair ilan bulunmaktadır.

Tablo 1. Filmler ve tarihlerini gösterir tablo

FİLMLER VE TARİHLERİ							
Sinemalar	27-Ağ.	28-Ağ.	29-Ağ.	30-Ağ.	31-Ağ.	1-Eylül	2-Eylül
Norah Star	C	B		A		D	
Nişbolu		C	B	D		A	
Nişbolu K.		C			A		D
Nişbolu M.			B		C		A
Nişbolu Y.				D		B	C
Nur				B		C	
Nazlı			A		F		

A = HOLLYWOOD ÇILGINLIKLARI
B = ATEŞLİ BUSELER
C = BÜYÜK YALAN
D = VALANTİNO’NUN HAYATI

NOT: A, B, C, D Filmlerin adlarını gösterir
P, A, her üç Tabura da Film gösterecektir. Nazlı’da oynayanak Film
lord Tugay Mu. Tk.1 gösterecektir.

Kaynak: (Kore Harbi: Kutu: 155, Gömlek: 96, Belge:96-10a).

Tablo 1’e göre yedi sinema salonu kurulmuş ve bu salonda hafta boyunca çeşitli filmler gösterime girmiştir. Filmler; Hollywood Çılgınlıkları, Ateşli Buseler, Büyük Yalan ve Valentino’nun Hayatı idi. Anlaşıldığı üzere filmlerin hepsi Amerikan yapımıdır. Kutup Yıldızı gazetesinin 18 Eylül 1951’de tarihli sayısında ise 18-23 Eylül 1951 tarihleri arasında yine yedi salonda film gösterimi yapılmıştı. Gösterimi yapılan filmler; Çılgın Melek, Şafakla Beraber, Kantekünün? Mavi Bardağı ve Hapishane Kaçağı idi (Kutu: 158, Gömlek: 168, Belge:1a).

Kutup Yıldızı gazetesinden anlaşıldığına göre 1951 yılında Kore Türk Tugayının sosyal faaliyetleri kısıtlı kalmıştır. Bunun başlıca nedeni, Kore Savaşı’nda en kanlı muharebelerin 1951 yılında yaşanmış olmasıydı. Diğer taraftan da sosyal faaliyetleri organize edecek herhangi bir birimin bulunmayışı idi.

1952 yılı itibariyle Kore Savaşı’nda ateşkes taraf devletlerin gündemini oluşturmaya başlamıştır. Çünkü BM Ordusu, Kore Yarımadası’ndaki hedefine ulaşmış 38. Paralel’in güneyine hâkim olmuştur. Fakat muharebeler devam etmiştir.

1952 yılının Eylül ayında Tugay Karargâhında sosyal faaliyetlerin tek elden organize edilmesi maksadıyla bir "Hususi Servis Grubu"nun kurulmasına karar verilmiştir. Bu grubun başlıca amacı; Kore Türk Tugayındaki personelin moralini yükseltmek amacıyla sosyal faaliyetleri organize etmektir. Grup, 2'nci Şube Müdürü Kurmay Binbaşı Kadim Özaltan başkanlığında Üsteğmen Nedim Alacaklı, Üsteğmen Cahit Berk, Teğmen Orhan Cila ve Asteğmen Ayfer Sakarya'dan teşkil edilmiştir. Grubun başlıca görevleri şunlardır:

1-Kutup Yıldızı gazetesini çıkarmak ve dağıtımını organize etmek: Kutup Yıldızı gazetesini Hususi Servis Grubu devraldıktan sonra gazeteye ayrı bir eğlence sayfası eklenecektir. Bu sayfada fıkralar, bulmacalar, doğru mu-yanlış mı? başlığı altında bilgiler ve hediyeli bilmece yer alacaktır (Kutu: 158, Gömlek: 181, Belge:181-2a).

2-Film gösterileri düzenlemek: Bu hizmet, Asteğmen Ayfer Sakarya ve Başçavuş Muzaffer Sağoson tarafından organize edilecektir. Filmler zamanında temin edilecek, Tugay Karargahına ait olanlar ayrıldıktan sonra diğerleri her gün 14.00-15.00 saatleri arasında Muhabere Bölük Komutanlığında sinemacılar vasıtasıyla tugaydan aldırılarak birliklere ulaştırılması sağlanacaktır.

3-Temsiller, oyunlar ve gösteriler düzenlemek: Hususi Servis tarafından gönderilen gösterilerin itinalı ve gayet iyi bir nizamla tertibi ve seyri temin edilecektir. Bunlar geldiğinde ayrı ayrı birliklerde gösterilmeleri tugay tarafından ayrıca tertip edilecektir. Seyir esnasında "Türk'e has içtimai adap ve ahlak kaideleri daima göz önünde bulundurulacaktır." Ayrıca tugay dâhilinde temsiller verilmesi sağlanacak ve filmin oynatılmadığı gecelerden birinde her hafta bir "Yurt Gecesi" tertip edilecektir. Tespit edilecek günler ve bugünlerde yapılması düşünülen eğlenceler tugaya bildirilecektir.

4-Fotoğraf işlerini organize etmek: Milli bayram, resmi tören, ziyaretler ile tatbikat ve harekât sahalarda tugayın savaşlardaki önemli hadiseleri tespit edilecek ve bunlardan bir albüm hazırlanacaktır. Bu fotoğraflar yalnız 2'nci Şubeden Başçavuş Muzaffer Sağoson tarafından çekilecek, hiçbir subay, astsubay ve er törenlerde resim ve film çekmek maksadıyla ortalarda dolaşmayacaktır. Tugayın foto atölye kamyonu İstihkam Bölüğünde onarımı müteakip bu grup emrine verilecektir (Kutu: 82, Gömlek: 69, Belge:69-1).

5-Spor Müsabakaları düzenlemek: Tabur ve bağlı birliklerce futbol, basketbol, voleybol ve atletizm şubelerinden elemanlar yetiştirilecek ve tugayca hazırlanan bir programa göre müsabakalar düzenlenecektir. Bu müsabakalar sonunda Türk Silahlı Kuvvetlerini temsil edecek takımlar seçilerek dost kuvvetlerle maçlar yapılması sağlanacaktır. Bu maksatla birliklerce spor subayları ayrılacak ve bu işler bu subaylar vasıtasıyla yürütülecektir.

6-Müzik işleri düzenlemek: Tugay bandosu çalışmalarına hız verecek, kısa zamanda tugayın müzik sahasındaki ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla önceden verilen emirler gereğince birliklere giderek marşlar çalacak ve konserler vermek suretiyle tugay personelinin hoş vakit geçirmelerini sağlayacaktır (Kutu: 82, Gömlek: 69, Belge:69-2).

Görüldüğü üzere Hususi Servis tarafından tugayda sosyal faaliyetler düzenli hale getirilmiştir. Ve bundan sonra söz konusu faaliyetlerden birçoğunun uygulamaya geçirildiği anlaşılmaktadır. Örneğin Kutup Yıldızı'na bir "Eğlence Sayfası" eklenmiştir. Film gösterileri için sinema salonları hazırlanmış ve seanslar oluşturulmuştur.

Kore
K=158
G=202
B=202-2

TASRİF DIŞI

EĞLENCE
SAYFASI

FAKRA KÖSESİ:

Üçüncü bölük gözleme yerinde
bir gece, nöbet beklemekte olan Hasan
ın uyuyup uyumadığını kontrol et-
mek için bölük komutanı telefonu aç-
tı:

-Alo, sen misin Hasan?
-evet komutanım benim.
-Peki, ne yapıyorsun?
-Galbin allaha, gözüm düğmanda, ku-
lagım sende nöbet bekliyorum.....

BULMACA

GEÇEN DULMACA-
NIN HALLİ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	G	E	L	I	M	C	I	K			
2	E	Z	E	L	I						
3	E	B	D	Y	E	M					
4	J	E	N	E	L	E	K				
5	N	I	Y	E	T	D	A				
6	U	E	L	T	I	P					
7	E	C	M	E	D	I	A				
8	K	I	K	A	P	A	N				

SOLDAN SAĞA:
1-Yavuz padişahın adı-nota.
2-İstikbal-o gelince hayata veda edil-
dir. 3-Beyin-Bir hayvanın feryad
4-Tekrar alınmak üzere verilen.
5-İnar eden. 6-Vilayet-Yabancı bir
devletin parçası. 7-Arkasından koşma
8-Bir nevi serup-Ekmek(eski)
YUKARDAN AŞAĞI:
1-Karışma-yapmaklık. 2-Lisaniyat
alını 3-Genilerin sağındığı yer-bir
edat 4-Maderi 5-Sonradan vakıf olu-
nan bir şey ifade için kullanılan
bir kelime 6-Yagma etmek 7-Zenir-
Geligne 8-Kavuştur anlamına gelen
bir emir- Bir cephe

ZEKKA **SUALLERİ**

1-Gündüz yermez gece yenir?
2-Yeşil ver(yemekten)beyaz olur?
3-Hem yatagındadır,hem yürür?
4-Kırk kat boğça,içinde birşey yok
5-Girenden de çıkarken de döner?

JAPONCA

ÖĞRENIYORUM

İpekli var mı:KIMONO KICI JAMISKA
Biraz uzi renkliyi gösterimisiniz:
AK. IRONOO MİSETE KUDASAY
Navi SAVOZ Siyah:KUROZ
Beyaz:KUROZ . Beri : KIROZ
Pembre:BARAIRO Lacivert: MURASAKI
Biraz daha açık renklisini göster-
misiniz: MOTTO KOKUNAYNOO MİSETE
KUDASAY
Biraz daha koyu renklisini gösteri-
niz: MOTTO KOY IRONOO MİSETE KUDASAY

ÜNİVERSİTE BİLGİLERİ
MİSABİSİ

GÖNDEREN: TOP. YZB. KEMAL ERKMEK

Üç kumarci kumara oturuyorlar.
Oyuna bağlamadan önce şöyle bir an-
laşma yapıyorlar:üç parti oynayacak-
lar,ve her partide yenilen adam,di-
ğerlerinin (yani galiplerin)herbiri-
nin üzerindeki prayı bir misli ar-
tıracak...Bu şekilde üç parti yapı-
yorlar,Her partide sıra ile birisi
yeniliyor.Oyundan kalktikları zaman
her birisinin cebinde (500)er lira
bulunuyor.Acaba oyuna oturmadan ön-
ce bu adamların herbirisinin üzeri-
deki para miktarı ne idi??????????

GEÇEN GÜNKÜ ZEKA OYUNU NUN HALLİ
Daire içindeki fareler bu şekil-
de birbirlerinden ayrılırlar....

Belge 1. Kutup Yıldızı gazetesinin eğlence sayfası (24 Ekim 1952)

Kaynak: (Kore Harbi: Kutu: 158, Gömlek: 202, Belge:202-2).

Tablo 2: Hususi Servis Grubu'nun hazırladığı film gösterimi programı

BİRLİK	Pz.tesi		Salı		Çarşamb.		Perşembe		Cuma		C.tesi		PAZAR	
	1. Seans	2. Seans	1. Seans	2. Seans	1. Seans	2. Seans	1. Seans	2. Seans	1. Seans	2. Seans	1. Seans	2. Seans	1. Seans	2. Seans
Tugay Kh. Bl. ve Multis. TF. ERRTI	A				C				D				B	
Tugay Kh. Sb.		D				C				D				B
Muhb. Bl., Kaf. Kk. Bando, Ucsun.	B				D				A				C	
I. Tb. ve Ord. Bl.	C				A				B				D	
II. Tb. Hiv. Bl. - LV. F. HIRKI - MP TH	D				B				C				A	
III. Tb. - Oto. Bl.			C					A			B			D
Hastane				C			A	D				B		
Top. Tb.			D				B				A			C
Dp. Tb. - 13. Tb. Bl.			B				C							A

Kaynak: (Kutu: 82, Gömlek: 69, Belge:69-2a)

Servis Grubu'nun görevlerinden biri de temsiller ve gösterileri organize etmektir. Bu minvalde Kutup Yıldızı gazetesinin 12 Ekim 1952 tarihli sayısında Mary Norman ve Louise Teryy adlı iki ünlü Amerikalının Kore Türk Tugayında bir gösteri yapacağı duyurusu yer almaktadır. Habere göre gösteri, 18 Ekim'de saat 18.00'da yapılacaktır (Kutu: 158, Gömlek: 190, Belge:190-1a). Kutup Yıldızı gazetesinin 18 Ekim 1952 tarihli sayısı incelendiğinde ise gösteri hakkında herhangi bir haber bulunmamaktadır. Dolayısıyla gösterinin yapıp yapılmadığı anlaşılamamıştır (Kutu: 158, Gömlek: 197, Belge:197-1)

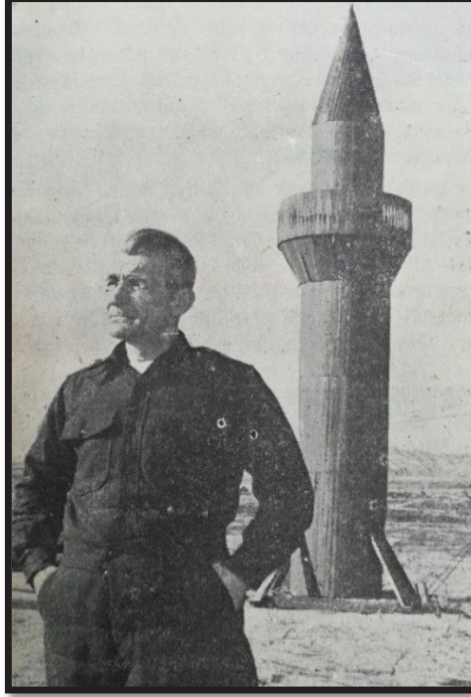
Hususi Servis Grubu'nun kurulmasından sonra spor müsabakalarının belirli program dâhilinde yapıldığı anlaşılmaktadır. Kutup Yıldızı'nın 27 Ekim 1952 tarihli sayısında "Hususi Servis tarafından tertip edilmekte olan voleybol ve basketbol turnuvasına taburlar katılacak, bunlar haricinde hastane personeli ve Koreli tercümanlar da birer takımla başvuruda bulunabilecekler" ilanı yer almaktadır (Kutu: 158, Gömlek: 205, Belge:205-1a). Bu kapsamda ilgili personelin müsabakalara katılması istenmektedir.

1952 yılı içerisinde yine Kutup Yıldızı gazetesinin 5 Aralık 1952 tarihli sayısında Kore'ye Amerikan yıldızlarının geleceğinden bahsedilmektedir. Habere göre Amerikalı yıldızlar, üç haftalık bir turneye çıkmışlardı. Bunlar arasında Paul Douglas, Jean Sterling, Walter Pidgeon, Keenan Wyn Debby Reynolds, Rory Calhoun ve Mark Stevens vardı (Kutu: 158, Gömlek: 220, Belge:220-1). 64 kişilik film ve radyo yıldızı, 21 Aralık 1952'de Kore'ye gelmek üzere yola çıkmışlardı (Kutu: 158, Gömlek: 236, Belge:236-1). Fakat bu ekibin Kore Türk Tugayında bir faaliyetinin olup olmadığı Kutup Yıldızı gazetesinin diğer sayılarında tespit edilememiştir.

1953 yılında Kore Türk Tugayı için Kore Savaşı, ufak çaplı muharebelerin olduğu ileri karakol muharebeleri (Vegas, Doğu ve Batı Berlin, Berlinler, Elko, Karsan (15 Mayıs-7 Temmuz 1953)) şeklinde devam etmiştir (Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 157-167).

1953 yılı Kore Türk Tugayında icra edilen sosyal faaliyetler arasında Kutup Yıldızı'nın 5 Ocak 1953'teki sayısına göre tugayın hastanesinde yaralılar için bir konser verildiği anlaşılmaktadır. Habere göre "4 Ocak 1953'te hastanede saat 15.00'te 25'inci Amerikan Tümeni bandosu birkaç şarkıcıdan mürekkep hasta ve yaralılar için bir saat kadar konser vermişlerdi." Konser ekibi, 18 Ocak'ta da tugayda bir konser vermek istediklerini beyan etmişlerdi (Kutu: 158, Gömlek: 248, Belge:248-1a).

Kutup Yıldızı gazetesinin 19 Ocak 1953'teki sayısında ise 15 şehit için mevlit okutulduğu anlaşılmaktadır. Mevlit programı birçok tugay personelinin katılımıyla gerçekleşmiş, şehitler anılmıştı (Kutu: 158, Gömlek: 254, Belge:254-1). Gazetenin 23 Ocak 1953 tarihli sayısında ise tugay bölgesinde yapılan cami inşaatının tamamlandığı ve hizmete açıldığı anlaşılmaktadır. 23 Ocak 1953'te Alay İmamı Muhsin Örtülü (Sayılan, 1996: 105) tarafından tugay personeline ilk cuma namazı burada kıldırılmıştır (Kutu: 158, Gömlek: 256, Belge:256-1).

Fotoğraf 1. Kore Türk Tugayı tarafından yapılan cami ve tugayın imamı Muhsin Örtülü

Kaynak: (Özoğul, 1954: 61)

Şubat 1953'ten itibaren Kore Türk Tugayında spor müsabakalarının düzenlendiği anlaşılmaktadır. Buna göre 4 Şubat 1953 tarihli Kutup Yıldızı gazetesine göre Tugay Komutanı General Tahsin Yazıcı'nın teşvikiyle İngiliz tümeniyle voleybol ve futbol müsabakalarının başlayacağını duyurulmaktadır. Habere göre müsabakalardan sonra Kore'de bulunan Elenler⁹ de bir müsabaka yapılacaktır. Bu amaçla 4 Şubat'ta Tugay Karargâh Takımı ile 1'inci Tabur arasında bir futbol müsabakası gerçekleşecekti. Diğer taburlarında iştirak ettiği bir turnuva yapılacaktı. Turnuvaya ait kura, tabur temsilcilerinin katılımıyla 5 Şubat'ta çekilecekti. Bu turnuvalar neticesine göre de Tugay Futbol Takımı kurulacaktır (Kutu: 158, Gömlek: 261, Belge:261-1a).

9 Şubat'ta Albay Sırrı "Acar Kupası" için futbol müsabakaları yapılmıştır. Buna göre günün ilk maçı, 1'inci Tabur ve Depo Taburu arasında oynanmıştır. Oyunu 3-2, 1'inci Tabur kazanmıştır. Diğer maç ise Karargâh Bağlı Birliği ile Topçu Taburu arasında yapılmıştır. Maç, 1-1 berabere bitmiştir (Kutu: 158, Gömlek: 263, Belge:263-1a). 10 Şubat'ta oynanan maçlarda ise 1'inci Tabur ile Topçu taburu karşılaşmış ve maç, 1'inci Taburun 2-0 galibiyeti ile sona ermiştir (Kutu: 158, Gömlek: 264, Belge:264-1a). 11 Şubat'ta Depo Taburu ve 2'nci Tabur Hastane Takımı karşılaşması yapılmış ve 2-1 Hastane Takımının galibiyeti ile sonuçlanmıştır (Kutu: 158, Gömlek: 265, Belge:265-1a). 14 Şubat'ta yapılan maçlarda 2'nci Tabur, Topçu Taburunu yenmiş, Tugay Karargâhı ile 1'inci Tabur berabere kalmıştır (Kutu: 158, Gömlek: 266, Belge:266-1a). 16 Şubat'ta yapılan maçlarda 2'nci Tabur, Depo Taburuna 3-0 yenilmiştir (Kutu: 158, Gömlek: 266, Belge:266-1a). Ayrıca aynı gün tugayda bir spor kurulu toplantısı yapılmıştır. Kurul toplantısında spor müsabakaları için düzenleme komitesi seçilmiştir. Buna göre komite; Başkan Yüzbaşı Mehmet Ali Ezgü ile üyeler; Piyade Üsteğmen Niyazi Kırkbir, Üsteğmen Muzaffer Seren, Tabib Üsteğmen Muzaffer Aykal'dan oluşturulmuştu. Komitenin görevi, maçlar düzenlemek ve münakaşalı durumları halletmekti. Bu tarihten sonra voleybol ve basketbol maçlarının düzenleneceği de gazete de yer almaktadır (Kutu: 158, Gömlek: 267, Belge:267-1a).

⁹ Elenler (Helenler) ifadesiyle Yunanlar anlatılmak istenmiştir. Çünkü Yunanistan'da BM Ordusuna asker gönderen ülkelerden biriydi.

17 Şubat'ta yapılan maçlar, 3'üncü Tabur ve Topçu Taburu arasında yapılmış ve maç, 4-2 Topçu Taburunun galibiyeti ile bitmiştir. Ayrıca aynı gün tugayda yapılacak voleybol maçları içinde bir program yayınlanmıştı. Programa göre maçlar, İstihkâm Bölüğü sahasında 22 Şubat Pazar günü saat 14.30'da Sıhhiye Bölüğü-3'üncü Tabur, 15.30'da 2'nci Tabur-Tugay Bağlı Birlikleri ve 16.30'da 1'inci Tabur-Depo Taburu arasında yapılacaktı (Kutu: 158, Gömlek: 268, Belge:268-1a). 22 Şubat'ta yapılan futbol müsabakasında Sıhhiye Bölüğü, 1'inci Taburu 1-0, Tugay Karargâhı, 3'üncü Taburu 3-1 yenmişti (Kutu: 158, Gömlek: 270, Belge:270-1a). 25 Şubat'ta yapılan final maçında Acar Kupası'nı 2'nci Taburun, 1'inci Taburu 2-0 yenerek kazanmış olduğu anlaşılmaktadır (Kutu: 158, Gömlek: 272, Belge:272-1a).

Kore Türk Tugayında yalnızca futbol müsabakası düzenlenmemiştir. 11 Mart 1953 tarihli Kutup Yıldızı gazetesinin haberinde voleybol maçlarının başladığı anlaşılmaktadır. Maçların iki haftadır devam ettiğini bildiren gazeteye göre sonuçlar şöyledir; Birinci hafta; 3'üncü Tabur, 2'nci taburu, Tugay Karargâhı Bando Takımını, Ordonat Bölüğü Depo Taburunu yenmişti. İkinci hafta ise Ordonat Bölüğü 3'üncü Taburu, Depo Taburu 3'üncü Taburu, Tugay Karargâhı Sıhhiye Bölüğünü ve Depo Taburu Bando Takımını yenmişti (Kutu: 158, Gömlek: 274, Belge:274-1a).

1953 yılı faaliyetlerine bakıldığında konserler yanında spor müsabakalarına ağırlık verildiği anlaşılmaktadır. Bu dönemde muharebelerin azalmış olması, ateş görüşmelerinin gündemde olması etkili olsa gerektir. Tugay personelinin hareket kabiliyetinin korunması ve artırılması yanında moral ve motivasyonunun korunması için spora ağırlık verildiği anlaşılmaktadır.

10 Kasım 1953'te Kutup Yıldızı gazetesi, Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 16'ncı Yıl Dönümünde bir anma programını yayınlamıştır. Habere göre Mustafa Kemal Atatürk'ü anmak için Tugay Karargâhında ve Pusan'da bir merasim düzenlenecektir (Kutu: 158, Gömlek: 276, Belge:276-1a). Neticede tugayda büyük bir törenle Atatürk'ün ölüm yıldönümü anılmış ve bugüne özel Kutup Yıldızı gazetesi özel bir sayısı çıkarmıştır. Sayıda tugayda yapılan törenle ilgili faaliyetler ele alınmıştır (Kutu: 158, Gömlek: 277, Belge:277-1a).

1954 yılı itibariyle Kore Savaşı bitmiş durumdaydı. Fakat BM Ordusu temsilcileri Kore'de barışın kalıcılığın sağlanması için varlığını devam ettirmekteydi. Bu kapsamda 1954 yılında Kore'ye 5'inci¹⁰ Kore Türk Tugayı gelmişti. Tugay İskenderun Limanı'ndan yola çıktıktan sonra *Kore Yolunda* adlı bir gazete çıkarmıştı. Gazete, 1951 yılında deniz yolculuğu sırasında çıkarılan *Kore Yolu* gazetesi ile aynı amacı gütmüştü. Örneğin 15 Haziran 1954 tarihli *Kore Yolunda* gazetesinde sinema için bir ilan yer almaktadır. İlanı göre A Güvertesinde saat 20.00'da subaylar için *Günahkârlar Bayramı* adlı film gösterilecektir (Kutu: 158, Gömlek: 279, Belge:279-1) 26 Haziran'da da aynı güvertede saat 18.00'da *Playmout Aventure* adlı film; subay, astsubaylar, *Sudden Fear*'da erler için oynatılmıştır (Kutu: 158, Gömlek: 280, Belge:280-2). Bu kafiler, Kore'ye ulaşana kadar aralıklarla film gösterimi devam etmiştir (Kutu: 158, Gömlek: 281, Belge:281-1a). Kore Türk Tugayının Kore'de 1954 yılı itibariyle sosyal faaliyeti tespit edilememiştir. Lakin Kutup Yıldızı gazetesi çıkarılmaya devam edilmiştir. Gazetenin 10 Kasım 1954'te Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 17'nci yılı anısına 14 sayfalık özel bir sayı çıkarmış ve Tugay Karargâhında yapılacak merasim programını yayınlamıştır (Kutu: 158, Gömlek: 282, Belge:282-1a).

1955 yılında Kore Türk Tugayının sosyal faaliyetleri kapsamında 16 Şubat 1955 tarihli Kutup Yıldızı gazetesinin sayısında 4 Mart 1955 günü Bahar Piyangosu adıyla bir çekiliş gerçekleştirileceği haberi yer almaktadır. Buna göre 3.000 adet bilet, tugay personeline dağıtılmıştır (Kutu: 158, Gömlek: 283, Belge:283-39). Diğer bir faaliyet ise spor müsabakasıdır. 19 Mayıs 1955 günü Tugay Karargâhı İngiliz Dorset Alayı ile bir futbol müsabakası gerçekleştirecekti. Bu maç yapılacak olan üçüncü maçı, diğer iki maçta Türk Tugayı mağlup olmuştu (Kutu: 158, Gömlek: 284, Belge:284-2) Fakat maçla ilgili herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

Kutup Yıldızı gazetesinde yer alan sosyal faaliyetler yanında Türk Tugayına özel "Türk Günü" düzenlendiği anlaşılmaktadır. Bu güne özel eğlenceler düzenlenirken Amerikan tiyatro ve eğlence grupları da bu güne katılarak temsiller icra etmişlerdi (Atasu, t.y. 84-91).

Kore Türk Tugayı, çeşitli sosyal faaliyetlerle Kore'de moral bulmaya çalışmış ve zamanını anlamlı kılarak eğitimine de katkıda bulunmuştur. Diğer taraftan Kore Türk Tugayı, Koreliler içinde elinden geleni de yapmıştır.

¹⁰ Kore Savaşı boyunca Kore Türk Tugayını değiştirmek üzere Kore'ye üç tugay gelmiştir. Savaşın sonuna doğru ise toplamda 18 Türk birliği (tugay, Kore Birliği ve Şeref Kıtası) Kore'de görev almıştır. (Kore'de Türk Muharebeleri, 2015: 171).

Suwon'da Ankara İlkokulu¹¹ ve Yetimhanesini açarak Koreli yetim çocuklara eğitim ve yuva vermiştir. Ayrıca aşevi kurularak yardıma muhtaç Korelilerin yeme-içme ihtiyacı da karşılanmaya çalışılmıştır (Gökmen, 2016: 38-39). Okulun yanındaki bir binada ise Sıhhiye Bölüğü tarafından revir açılmış ve çocukların bakımı sağlanmıştır (Sayılan, 1996: 55, 251).

Fotoğraf 2. Ankara Suwon İlkokulu ve Yetimhanesi

Kaynak: (Ateşkesin 60'inci Yıldönümünde Kore Savaşı, 2016:150)

Nitekim 27 Temmuz 1953'te Ateşkes Antlaşmasının imzalanmasından sonra BM Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığı adıyla bulunan Türk kuvvetleri, 1960 yılına kadar tugay seviyesinde 1966 yılına kadar da bölük seviyesinde Kore'de kalıcı barışın sağlanması için kalmıştır. 1971'e kadar Şeref Kıtası adıyla manga seviyesinde görev almış, 27 Haziran 1971'de ise Kore'den ayrılmıştır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

1950 yılında Kore Savaşı başladığı zaman BM Ordusu kurulmuş ve bu orduya BM'ye üye olan Türkiye, tugay seviyesinde bir askerî birlik göndermiştir. Kore Türk Tugayı, Kore'de BM ordusunu koruma görevi alırken yol ve köprülerinin güvenliğini de sağlamıştır. Ayrıca savunma ve taarruz muharebeleri yaparak da bilfiil Kore Savaşı'ndaki muharebelerin gidişatını BM Ordusu lehine çevirmiştir. Muharebeler boyunca Kore Türk Tugayı, tanıdık olmadıkları bir coğrafyada moral ve motivasyon bakımından ayakta kalmak için çeşitli sosyal faaliyetler yürütmüştür. Zira insan doğası gereği sosyal bir varlıktır. Bu kapsamda gazete çıkarılmış, spor müsabakaları yapılmış, konserler düzenlenmiş, temsiller ve gösteriler organize edilmiş, şehitler için mevlit okutulmuş, sinema salonları kurularak film gösterileri yapılmıştır. Söz konusu faaliyetlerin 1952 ve 1953 yıllarında yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Çünkü Kore Savaşı'nda en kanlı muharebeler, 1950 sonu ve 1951 yıllarında yaşanmıştır. Ateşkes görüşmelerinin gündeme geldiği 1952 tarihinden itibaren Kore Türk Tugayında sosyal faaliyetlerin arttığı anlaşılmaktadır. Buna göre daha çok spor müsabakaları yapılmıştır. Amaç tugay personelini muharebe olmadığı durumlarda sağlıklı ve zinde tutmak olsa gerektir.

¹¹ Kore Türk Tugayı, göçler sırasında topladığı anasız-babasız küçük çocuklar için bu okulu açmıştı. Suwon kentinde kurulan okulun zamanla öğretmen sayısı 10'a öğrenci sayısı da 200'e çıkmıştı. Bu okulun bütün giderleri Kore Türk Tugayı tarafından karşılanmıştır. Okul, Kore Türk Tugayının Kore'den ayrılmasından sonra kapanmıştır. (Artuç, 1990: 255).

Kore Türk ordusu, Cumhuriyet Dönemi'nde ilk defa müşterek bir harekâta katılmıştır. Ayrıca Türk İstiklal Savaşı'ndan sonra katıldıkları ilk savaştır. Diğer taraftan da Cumhuriyet Dönemi'nin ilk ordu gazetesi olan Kutup Yıldızı'nı, Kore Yolu'nu ve Kore Yolunda gazetelerini çıkarmıştır. Nitekim Kore Türk Tugayı, Kore Savaşı'nda dünya barışını korumak ve tesis etmek adına layıkıyla savaşmış ve bu savaş esnasında manevi olarak bir nebze de olsun ayakta kalmak için çeşitli sosyal faaliyetlerle moral bulmaya ve bunu korumaya çalışmıştır.

KAYNAKÇA

1-Arşiv Kaynakları

MSB Arşiv ve Askerî Tarih Daire Başkanlığı Arşivi, Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu-Gömlek-Belge.

- Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 261, Belge:261-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 263, Belge:263-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 264, Belge:264-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 265, Belge:265-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 266, Belge:266-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 266, Belge:266-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 267, Belge:267-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 268, Belge:268-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 270, Belge:270-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 272, Belge:272-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 274, Belge:274-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 276, Belge:276-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 277, Belge:277-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 282, Belge:282-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 279, Belge:279-1.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 280, Belge:280-2.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 281, Belge:281-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 283, Belge:283-3.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 284, Belge:284-2.
Kore Harbi, Kutu: 1, Gömlek: 99, Belge:99-2.
Kore Harbi, Kutu:4, Gömlek: 4, Belge:4-33.
Kore Harbi, Kutu:4, Gömlek: 30, Belge:30-6.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek:1, Belge:1-3.
Kore Harbi, Kutu: 16, Gömlek: 85, Belge:85-2.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 2, Belge:2-1a.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 24, Belge:24-2a.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 5, Belge:5-1.
Kore Harbi, Kutu: 16, Gömlek: 85, Belge:85-2.
Kore Harbi, Kutu: 16, Gömlek: 85, Belge:85-2.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 7, Belge:7-1a.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 5, Belge:5-2.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 9, Belge:9-2a.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 22, Belge:22-1.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 22, Belge:22-2.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 29, Belge:29-2.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 29, Belge:29-2a.
Kore Harbi, Kutu: 155, Gömlek: 96, Belge:96-10a.

Kore Harbi, Kutu: 156, Gömlek: 111, Belge:111-1a.
Kore Harbi, Kutu: 155, Gömlek: 96, Belge:96-10a.
Kore Harbi, Kutu: 157, Gömlek: 147, Belge:1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 168, Belge:1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 181, Belge:181-2a.
Kore Harbi, Kutu: 82, Gömlek: 69, Belge:69-1.
Kore Harbi, Kutu: 82, Gömlek: 69, Belge:69-2.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 202, Belge:202-2.
Kore Harbi, Kutu: 82, Gömlek: 69, Belge:69-2a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 190, Belge:190-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 197, Belge:197-1.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 205, Belge:205-1a.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 220, Belge:220-1.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 236, Belge:236-1.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 248, Belge:248-1a.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek: 11, Belge:11-3.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 254, Belge:254-1.
Kore Harbi, Kutu: 158, Gömlek: 256, Belge:256-1.
Kore Harbi, Kutu: 154, Gömlek:22, Belge:22-1.

2. Telif ve Tetkik Eserler

- Akgül, L. Hilal. (2013). "DP Hükümeti'nin Kore Savaşı'na Asker Gönderme Kararı Karşısında CHP Muhalefeti", *Kore Savaşı Uzak Savaşın Askerleri*, Derleyen Mehmet Ali Tuğtan, İstanbul, 97-115.
- Atlı, C. (2020). *Arşiv Belgelerine Göre Kore Savaşı'nda Türk Ordusu 1950-1953*, Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- Artuç, İ. (1990). *Kore Savaşlarında Mehmetçik*, Kastaş Yayınları, İstanbul.
- Atasu, A. (t.y.). *Kore Harbi Hatıraları*, (y.y), (b.y).
- Baba, O. (2014). "Cumhuriyetin Bandoları", *Cumhuriyetin Müzik Serüveni*, yay.haz.S. Yağcı, Afyonkarahisar.
- Bulut, S. (2018). "38. Enlemde Güç Mücadelesi: Kore Savaşı ve Türkiye'deki Tezahürleri", *Mavi Atlas*, 1/6, 185-204.
- Denizli, A. (1994). *Kore Harbi'nde Türk Tugayları*, Genelkurmay Basımevi, Ankara.
- Denizli, A. (2011). *Kore Savaşı Kahramanı Bandırmalı Şehit Topçu Üsteğmen Mehmet Güneç*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Gökmen, M. E. (2016). "Kore Savaşı Sonrası Türkiye-Kore Arasındaki Sosyokültürel ve Akademik İlişkiler", *Ateşkesin 60'ıncı Yıldönümünde Kore Savaşı*, ATASE Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Jo, Y.Y. (2016). "Kore Savaşı Sırasında BM ve Türkiye'nin Destek Faaliyetleri", *Ateşkes Antlaşmasının 60'ıncı Yıldönümünde Kore Savaşı*, ATASE Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Keloğlu İşler, E.İ-Analı, S. (2015). "Voice of America'dan Ankara Radyosu'na: Kore Savaşı'nda Kamuoyu Oluşturma", *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 22, 83-99.
- Kore'de Türk Muharebeleri*, ATASE Yayınları, Ankara 2015.
- Kore Harbi'nde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri (1950-1953)*. (1975). Genelkurmay Basımevi, Ankara.
- Kyu, K. C. (2016). "Kore Savaşı'ndan Sonra Kore Cumhuriyeti ve Türkiye Arasındaki Dostluk İlişkileri", *Ateşkesin 60'ıncı Yıldönümünde Kore Savaşı*, ATASE Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Lee, H-C. (2007). *Türkiye-Kore İlişkileri*, TTK Yayınları, Ankara.
- Örnek, N. Cangül. (2013). "Cepheden Mektup Bekleyen Ülke: Kore Savaşı'nın Toplumsal Etkileri", *Kore Savaşı Uzak Savaşın Askerleri*, Derleyen Mehmet Ali Tuğtan, İstanbul, 119-134..
- Özoğul, N. (1954). *Kore'de Niçin Savaşım?*, Karınca Matbaası, Ankara.

Öztürk, S. “Uzak Coğrafyalara Yakın Mercek II: Kore Türk Taburu İmamları ve Faaliyetleri”, İnsicam, <https://insicam.net/2021/10/04/uzak-cografyalara-yakin-mercek-ii-kore-turk-taburu-imamlari-ve-faaliyetleri/> (02.04.2022).

Sayılan, N.D. (1996). Kore Harbi’nde Türklerle, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Ünalp, F. R. (2016). “Kore Savaşı (1950-1953)”, *Ateşkesin 60’ncü Yıldönümünde Kore Savaşı*, ATASE Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara.

Yalta, B. (2005). *Kunuri Muharebeleri ve Geri Çekilmeler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

Yaman, A.E. (2005). “Kore Savaşının Türk Kamuoyuna Yansıması”, *Atatürk Yolu Dergisi*, 37-38, 231-245.

Yazıcı, T. (1963). *Birinci Türk Tugayında Hatıralarım*, Ülkü Basımevi, İstanbul.

Ek-1 Türk Tugayının Kore Savaşı’nda katıldığı muharebeler.

Tarih	Görev aldığı muharebeler
26-28 Kasım 1950	Wawon Muharebesi
26-30 Kasım 1950	Kunuri Muharebesi
29-30 Kasım 1950	Sinnimni Muharebesi
12-13 Aralık 1950-3 Ocak 1951	Komünist Çinli askerlerin girişiminden dolayı Kyonggi eyaletinin Saso’ya geri çekilmesi
12-14 Aralık 1950-3 Ocak 1951	Kimpo Muharebesi
26-30 Ocak 1951	Anyang Şehri yanında Suri Dağlarında Muharebe
22-28 Nisan 1951	Hantan Nehri Muharebesi
13-20 Mayıs 1951	Toegyewon Muharebesi
7-19 Haziran 1951	Keumhwa Muharebesi
18 Temmuz-4 Ağustos 1951	Cholwon Muharebesi
4 Ağustos-3 Ekim 1951	Hantan Nehri Komando Harekâtı
24 Şubat-5 Temmuz 1952	Heartreak Ridge Muharebesi
3-28 Mayıs 1953	Panmunjom Nevada Complex Muharebesi
27 Temmuz 1953	Eujongbu’da güvenlik görevi

(Atlı, 2020:64)

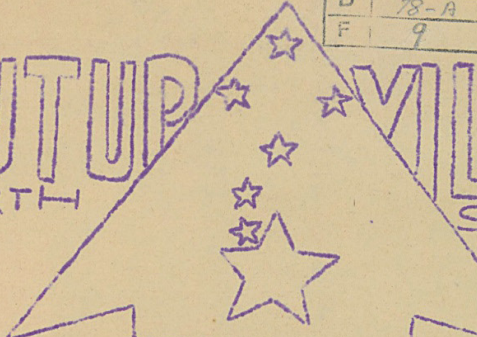
Ek-2 Kutup Yıldızı gazetesinin ilk sayısının birinci sayfası (19 Aralık 1950)

A	7-40
D	78-A
F	9

TASNIF DIŞI

KUTUP YILDIZI

NORTH STAR

GNKUR
ATASE VE DENT.
ARŞIVI

Sayı : 1
Sayfa : 1

19- Aralık-50
S A L I

Gazete içindekilerden arslarin da haberdar olmasidir

Bizimle birlikte milletler 1. Türk silâhli kuvvetleri adına ve onun mensuplarına için (KUTUP YILDIZI) adıyla bir gündelik gazete neşrine başlamıştır.

Gazeteye isim olarak Birleşik İq. Milletler Silâhli Kuvvetleri Başkumandanı General Mac Artinur'un 1. Türk Silâhli Kuvvetlerinin vardiği (NORTH STAR) kutup yıldızı adına adınasip görülmüştür.

Kutup yıldızı hareketinin bildirdiği gibi yol gösteren, önderlik eden yıldızlardır. Devletlerin aynasıdır. Sağ Ko utanmasın bir iltifat ve gayretleri olarak vardi i bu isme Birleşik Milletler Türk Silâhli Kuvvetleri için bütün mensuplarının büyük önem ve çabasıyla adına gushe emiyoruz. Gazete bizi yurt ve dünya haberlerinden ve copenin genel durumunu haberdar edecek ayrıca Subay, Arbay ve Erlerimizin gönderdiği ordu, fikir ve hastaki E- itime yararlı yazılarla misahî fakra ve Karikatür benceci çizimleri de ihtiva edecektir.

Radıyomun bizler için ve başı özel yayınında okunan mektuplar, gönderilen telefonlardan sepeytilen bilgiler gazetenin ilâvesi olarak vardi olacaktır. Kâğıt mevcudunun ve başka imkânlarının mabudiyeti sebebiyle gazete ancak her Takvime üç nüsha düşecek kadar basılacak Tuğay haber Merkezi kanalı ile dağıtılacaktır.

Takim ve dena ust birlik ko utmalarının gazete mühteviyatını kısıtlı di arıtına okunak izah etmek suretiyle haberdar etmeleri bu hususu koruyucu rol etmeleri lazımdır. Ancak bu suretle gazete neşir gayesine erişmiş olacaktır.

Gazeteye muvaffakiyetli bir neşir hayati dilerim.

Tuğay Genel
Yahsin Yazıcı

Sayın Generali için yukarıdaki yazıları 26-Kasım-50 günü çıkacak olan gazetesinin ilk nüshesi için dizilmiştir.

Teknik makine izdeki arıza (Teknik) sebebiyle ancak bir miktar nüshelik nüshede edilebilir iz ve bu yüzden dağıtılama ışı.

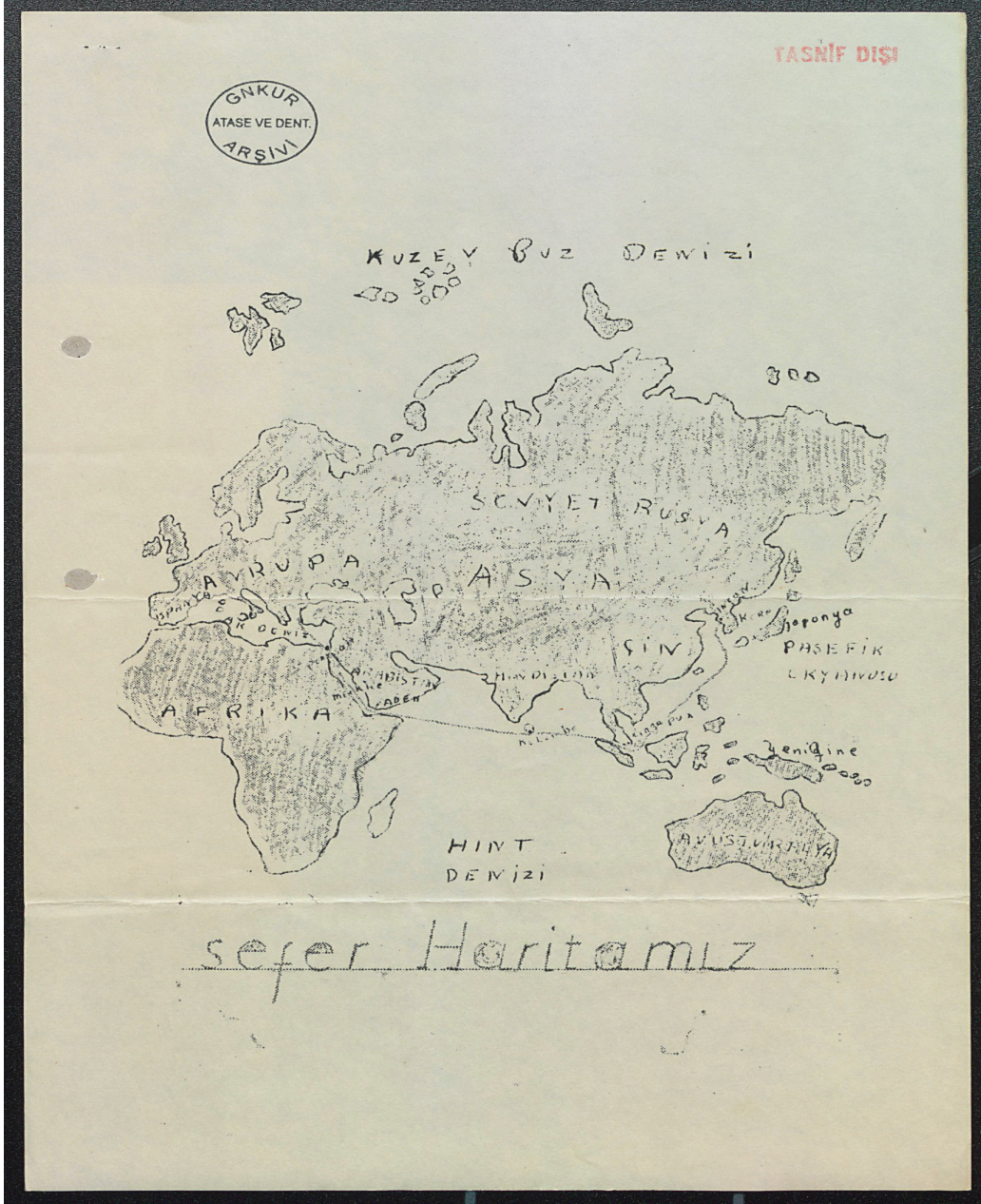
Bu gün yeni teknik makinesi ve teselenmiş bir azimle neşir ve zifonist başlıyoruz.

Hareket halinde olmaktadır verecek haber buldukça olmaktadır. Bütün den haber vermeye çalışacağız.

Yazı işleri hey'eti

ayrı nüsha

Ek-3 1954 yılında deniz yolculuğu sırasında çıkarılan Kore Yolunda gazetesinde neşredilen "Sefer Haritamız"

Arşiv ve Askerî Tarih Daire Başkanlığı Arşivi, Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 128, Gömlek:279, Belge:279-2.

Ek-4 Kutup Yıldızı gazetesinin şehitler için özel sayısı (21 Ocak 1951)

Arşiv ve Askerî Tarih Daire Başkanlığı Arşivi, Kore Harbi Koleksiyonu, Kutu: 154, Gömlek:22, Belge:22-1.